

ZAŠTITA ŽENA I DJECE ŽRTAVA NASILJA U PORODICI NA LOKALNOM NIVOU – OD ZAKONA DO STVARNE IMPLEMENTACIJE

ZAŠTITA ŽENA I DJECE ŽRTAVA NASILJA U PORODICI NA LOKALNOM NIVOU – OD ZAKONA DO STVARNE IMPLEMENTACIJE

Banja Luka, 2015.

Projekat finansira Evropska unija. Sadržaj brošure je odgovornost Fondacije Udružene žene Banja Luka i ni na koji način ne odražava stavove Evropske unije.

**ZAŠTITA ŽENA I DJECE ŽRTAVA NASILJA U PORODICI
NA LOKALNOM NIVOU – OD ZAKONA DO STVARNE IMPLEMENTACIJE**

Izdavačice:
Fondacija Udružene žene Banja Luka

Za izdavačicu:
Nada Golubović

Dizajn:
Fondacija Udružene žene Banja Luka

Urednica:
Gorica Ivić

Lektorisala:
Slobodanka Živković

Štampa:
Grafid d.o.o. Banja Luka

Tiraž:
100 primjeraka

Banja Luka, 2015.

Brošura je izrađena u okviru regionalnog projekta *Udruženim naporima – „Ka novim evropskim standardima u zaštiti žena od rodno zasnovanog nasilja”* koji u periodu od 2015. do 2016. godine realizuju: Autonomni ženski centar (Srbija), Centar za žene žrtve rata (Hrvatska), Sigurna ženska kuća (Crna Gora), Društvo SOS Telefon (Slovenija), Nacionalni savjet za rodnu ravnopravnost (Makedonija), Udružene žene (Bosna i Hercegovina) i Evropska ženska mreža protiv nasilja (Austrija) sa Evropskim ženskim lobijem kao saradnicama. Projekat se u Bosni i Hercegovini implementira u saradnji sa nevladinim organizacijama: Budućnost (Modriča), Lara (Bijeljina), Medica (Zenica), Prava za sve (Sarajevo) i Žena BiH (Mostar).

UVOD

Konvencija Savjeta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija) je usvojena 11. maja 2011. godine u Istanbulu i ona predstavlja prvi pravno obavezujući akt Savjeta Evrope u oblasti sprečavanja i borbe protiv nasilja nad ženama. Po svojoj prirodi ovaj akt ne mora biti direktno primjenjiv u državama potpisnicama, ali zahtijeva posebno prilagođavanje zakonskih i institucionalnih okvira država potpisnica radi njene uspješnije implementacije.¹

Bosna i Hercegovina je 7. novembra 2013. godine postala 6. zemlja članica Savjeta Evrope koja je ratifikovala Konvenciju, čime se obavezala na preduzimanje zakonodavnih i drugih mjera radi osiguranja pravnog, institucionalnog i organizacionog okvira za prevenciju nasilja nad ženama, zaštitu žrtava nasilja, te kažnjavanja počilaca nasilja.

O nivou usklađenosti zakonodavnog okvira na teritoriji Bosne i Hercegovine sa članovima Istanbulske konvencije govori idokument *Osnovna studija: „Analiza usklađenosti zakonodavstva javnih politika u Bosni Hercegovini sa Konvencijom Savjeta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici.”*²

Publikacija koju čitate predstavlja nastavak praćenja, istraživanja i analiziranja stvarnog stanja kada je riječ o primjeni Konvencije Savjeta Evrope, o prevenciji i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici na lokalnom nivou, te da li su i koliko žene i djeca žrtve rodno zasnovanog nasilja i nasilja u porodici stvarno zaštićene od svojih nasilnih muževa, partnera, bivših partnera i/ili očeva.

¹Više o sadržaju Konvencije možete pronaći na: <http://goo.gl/P4bFaJ>, <http://goo.gl/qZPmXD>, <http://goo.gl/nk8hHN>, te na zvaničnoj stranici Savjeta Evrope <http://goo.gl/OwrogS>

²<http://www.potpisujem.org/doc/d4aedodc23cdf704baa66911ec001f1f.pdf>

Informacije prikupljene i analizirane u ovoj publikaciji predstavljaju rezultat istraživanja u Bosni i Hercegovini, i to u: Banjoj Luci, Bijeljini, Modriči, Mostaru, Kantonu Sarajevo i Zenici u 2014. godini. Istraživanje je sprovedeno putem strukturalnih upitnika od kojih je jedan namijenjen policijskim upravama/centrima javne bezbjednosti u navedenim lokalnim zajednicama i Kantonu Sarajevo, dok je jedan namijenjen nadležnim centrima za socijalni rad. Putem posljednjeg upitnika informacije su prikupljene od žena žrtava nasilja u porodici koje su podršku i zaštitu od nasilja zatražile od ovih institucija.

Podaci su predstavljeni u tri dijela. U prvom dijelu pod nazivom *Okvirna strategija* predstavljene su informacije vezane za donošenje Odluke o usvajanju Okvirne Strategije za sprovođenje Konvencije o prevenciji i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici u Bosni i Hercegovini za period 2015 – 2018. godine, a u skladu s obavezama preuzetim Konvencijom Savjeta Evrope.³ U drugom dijelu pod nazivom *Implementacija* predstavljene su informacije prikupljene od policije, centara za socijalni rad, te žena žrtava nasilja u porodici. U trećem dijelu su predstavljeni problemi u primjeni procedura i zakona sa kojima se susreću žene žrtve rodno zasnovanog nasilja i nasilja u porodici na lokalnom nivou u BiH, koje su identifikovale ženske nevladine organizacije, te eventualne razlike u odnosu na 2013. godinu.

Ovim putem se zahvaljujemo našim istraživačicama i partnerskim organizacijama u BiH: Budućnost (Modriča), Lara (Bijeljina), Medica (Zenica), Prava za sve (Sarajevo), Žena BiH (Mostar) bez kojih ne bi bila moguća izrada ove publikacije.

INTRODUCTION

Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence (Istanbul Convention) was adopted on the 11th of May 2011 in Istanbul, and it represents the first legally binding act of the Council of Europe on preventing and combating violence against women. By its nature, this document may not be directly applicable in the States Parties, but it requires special adaptation of the legal and institutional frameworks of the States Parties for its successful implementation.⁴

³<http://www.mhrr.gov.ba/Saopcenja/Okvirna%20Strategija.pdf>

⁴More on the content of the Convention can be found here: <http://goo.gl/P4bFaJ>, <http://goo.gl/qZPmXD>, <http://goo.gl/nk8hHN>, and on the official page of the Council of Europe <http://goo.gl/OwrogS>

Bosnia and Herzegovina, on the 7th of November 2013, became the sixth member state of the Council of Europe which has ratified the Convention, thus obliged to undertake legislative and other measures to ensure the legal, institutional and organizational framework for the prevention of violence against women, protection of victims and punishment of the violence perpetrators.

About the level of harmonization of the legislative framework on the territory of Bosnia and Herzegovina with the members of the Istanbul Convention speaks the document *Baseline study: "Analysis of the harmonization of legislation and public policy in Bosnia and Herzegovina with the Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence."*⁵

The publication you are reading represents a continuation of monitoring, research and analysis of the actual situation with regard to implementation of the Convention of the Council of Europe on preventing and combating violence against women and domestic violence at the local level, and whether and how women and children victims of gender-based violence and domestic violence are really protected from their violent husbands, partners, ex-partners and / or fathers.

Information collected and analyzed in this publication represents the result of research in Bosnia and Herzegovina, especially in Banja Luka, Bijeljina, Modriča, Mostar, Sarajevo and Zenica in the year of 2014. The survey was conducted through structural questionnaires, one of which is intended for police departments / centers for public security in abovementioned communities and the Canton of Sarajevo, while one targeted relevant centers for social work. Through the last survey information was collected from women victims of domestic violence who requested the support and protection from violence from these institutions.

Data is presented in three parts. In the first part, called the *Framework Strategy* information were presented related to making the Decision on the adoption of the Framework Strategy for the implementation of the Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence in Bosnia and Herzegovina for the period 2015 - 2018, in accordance with the obligations undertaken by Council of Europe Convention.⁶

⁵<http://www.potpisujem.org/doc/d4aed0dc23cdf704baa66911ec001f1f.pdf>

⁶<http://www.mhrr.gov.ba/Saopcenja/Okvirna%20Strategija.pdf>

In the second part called *Implementation* information collected by the police, centers for social work, and women victims of domestic violence were presented. The third part presents the problems in the application of procedures and laws faced by women victims of gender-based violence and domestic violence at the local level in BiH, identified by women's NGOs, and possible differences in relation to 2013.

We would like to thank our female researchers and partner organizations in BiH: The Future (Modriča), Lara (Bijeljina), Medica (Zenica), Rights for All (Sarajevo), Women BiH (Mostar) without whom making this publication would not have been possible.

OKVIRNA STRATEGIJA ZA SPROVOĐENJE KONVENCIJE O PREVENCIJI I BORBI PROTIV NASILJA NAD ŽENAMA I NASILJA U PORODICI U BOSNI I HERCEGOVINI ZA PERIOD 2015 – 2018.

Savjet ministara BiH je na 16. sjednici održanoj 23.07.2015. godine donio Odluku o usvajanju Okvirne strategije za sprovođenje Konvencije Savjeta Evrope o prevenciji i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici u Bosni i Hercegovini za period 2015 – 2018. godine. Usvajanje Okvirne strategije predložilo je Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice radi osiguranja dosljednog, kvalitetnog i djelotvornog sprovođenja Konvencije Savjeta Evrope, a sprovodiće je nadležne entitetske institucije.

Prilikom izrade Okvirne strategije, njenog daljeg planiranja, sprovođenja i praćenja, te okupljanja oko zajedničkog cilja i preduzimanja konkretnih aktivnosti i smanjenja rizika od neispunjavanja definisanih ciljeva, formirana je Radna grupa čiji su članovi predstavnici sljedećih institucija:

Agencija za ravnopravnost spolova BiH
Gender Centar FBiH
Gender Centar Republike Srpske
Ministarstvo porodice, omladine i sporta Republike Srpske
Ministarstvo pravde BiH
Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH
Ministarstvo vanjskih poslova BiH
Agencija za statistiku BiH
Ministarstvo sigurnosti BiH
Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH
Parlamentarna skupština BiH.

KOMENTAR: Fondacija Udružene žene Banja Luka je na prednacrt Strategije slala svoja zapažnja i komentare vezane za sadržaj Okvirne strategije. Sugestije od strane Udruženih žena su djelimično usvojene, dok je dio Strategije koji se odnosi na

multisektorsku saradnju nepotpun u smislu da se ne predstavlja stvarno stanje na terenu gdje subjekti zaštite ne čine kontinuirane napore da osiguraju održivost i efikanost multisektorske saradnje sa organizacijama civilnog društva koje pružaju direktnu podršku i pomoć žrtvama nasilja, naročito u lokalnim zajednicama gdje evidentno postoje indikatori dobre prakse, kao što je slučaj sa Timom za pomoć i podršku žrtvama nasilja u porodici u Banjoj Luci koji je uspješno djelovao do 01.05.2012. godine.

Istanbulska konvencija, Član 9. Nevladine organizacije i civilno društvo

Članice će prepoznati, podsticati i podržavati na svim nivoima rad nevladinih organizacija i organizacija civilnog društva u borbi protiv nasilja nad ženama i uspostaviti djelotvornu saradnju sa svim organizacijama.

KLJUČNI PRINCIPI STRATEGIJE

Konvencija Savjeta Evrope o prevenciji i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici predstavlja okvir za kreiranje Strategije za njeno sprovođenje u BiH. Strategija, kao takva, preuzima i njene ključne principe, te ih definiše kao svoja osnovna polazišta, stavove i vrijednosti.

Ključni principi Strategije za sprovođenje Konvencije Savjeta Evrope za prevenciju i borbu protiv nasilja nad ženama:

- Dužna pažnja i obaveze države;
- Suštinska ravnopravnost polova i ukidanje diskriminacije nad ženama po svim osnovama;
- Integrisane i rodno osjetljive politike prevencije, zaštite i kažnjavanja.

STRATEŠKI CILJEVI

Okvirna strategija predstavlja sveobuhvatan okvir kojim se definišu: način sprovođenja Konvencije u BiH i usklađivanje pravnog i institucionalnog okvira sa odredbama Konvencije, prioriteta u oblasti prevencije i borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici, odgovorne institucije, okvir za praćenje sprovođenja i izvještavanje o sprovođenju Strategije, a samim tim i Konvencije. Strategija sadrži set mjera koje će nadležni organi u BiH sprovesti do 2018. godine radi ostvarivanja četiri strateška cilja, i to:

- Osiguranja sveobuhvatne, djelotvorne i inkluzivne prevencije nasilja nad ženama i nasilja u porodici;
- Uspostavljanja multidisciplinarnog i koordinisanog sistema zaštite žrtava nasilja nad ženama i nasilja u porodici u skladu s Konvencijom Savjeta Evrope;
- Unapređenja pretpostavki za kažnjavanje počinitelaca nasilja nad ženama i nasilja u porodici i osiguranja pristupa pravdi žrtvama;
- Unapređenja okvira za kreiranje i praćenje sprovođenja integrisanih i rodnoosjetljivih politika za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici.

KOORDINACIJA, SPROVOĐENJE, PRAĆENJE I PROCJENA

Koordinacija, sprovođenje, praćenje i procjena politika i mjera predviđenih Strategijom će se vršiti u skladu sa Ustavom BiH utvrđenim nadležnostima, te Članom 10. Konvencije.

Istanbulska konvencija, Član 10. Koordinaciono tijelo

- 1. Članice će odrediti, odnosno uspostaviti jedno ili više zvaničnih tijela nadležnih za koordinaciju, sprovođenje, praćenje i procjenu politika i mjera za sprečavanje i borbu protiv svih vidova nasilja obuhvaćenih ovom Konvencijom. Ova tijela će koordinisanoprikupljati podatke u skladu s Članom 11. te vršiti analizu i objavljivati rezultate.*
- 2. Članice će osigurati da određena, odnosno uspostavljena tijela u skladu s ovim Članom dobiju opšte podatke o mjerama preduzetim u skladu s Poglavljem VIII.*
- 3. Članice će osigurati da određena, odnosno uspostavljena tijela u skladu s ovim Članom imaju kapacitet za neposrednu komunikaciju i održavanje veza s odgovarajućim tijelima drugih članica.*

Vlada Republike Srpske, odnosno Vlada Federacije Bosne i Hercegovine će odrediti koordinaciona tijela za teritoriju Republike Srpske odnosno Federacije Bosne i Hercegovine. Ova koordinaciona tijela će biti zadužena i za pripremu izvještaja o sprovedenim mjerama i politikama iz Strategije na teritoriji entiteta, a koji će biti sadržani u Izvještaju o zakonodavnim i drugim mjerama kojeg Bosna i Hercegovina podnosi nezavisnom međunarodnom mehanizmu za praćenje sprovođenja Konvencije (GREVIO i Komitet članica). Izvještaj kojeg Bosna i Hercegovina podnosi međunarodnom mehanizmu za praćenje sprovođenja Konvencije će biti dostavljen na prethodnu saglasnost Vladi Republike Srpske u dijelu koji se odnosi na Republiku Srpsku, odnosno Vladi Federacije Bosne i Hercegovine u dijelu koji se odnosi na Federaciju Bosne i Hercegovine

OPSEG STRATEGIJE

Okvirna strategija za sprovođenje Konvencije Savjeta Evropeza sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici se donosi za period od četiri godine, od 2015. do 2018. godine. Vremenski okvir ove Strategije se djelimično podudara sa entitetskim strategijama za borbu protiv nasilja u porodici, imajući u vidu da je Strategija FBiH za prevenciju i borbu protiv nasilja u porodici donesena za period 2013 – 2017.⁷ a je Strategija za suzbijanje nasilja u porodici u Republici Srpskoj donesena za period 2014 – 2019.⁸

Strateškim dokumentima Republike Srpske i FBiH će se pratiti sprovođenje Konvencije o sprečavanju i suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici, u dijelu *Nasilje u porodici*. S tim u vezi, namjera ove Strategije je da posluži kao platforma za kreiranje i za implementaciju entitetskih strategija sa kojima će biti osigurana međusobna harmonizacija. Na taj način ova Strategija pruža sveobuhvatan okvir koji uključuje i strateške prioritete koji odgovaraju onima koji su definisani entitetskim strategijama, ali i strateške programe za koje su odgovorne institucije na nivou BiH.

⁷<http://slist.ba/glasnik/2013/broj98/Glasnik098.pdf>

⁸<http://www.vladars.net/sr-SP-pdf>

IMPLEMENTACIJA

POLICIJA

Podaci prikupljeni od centara javne bezbjednosti Republike Srpske

1.	Broj primljenih prijava nasilja u porodici	907
2.	Broj intervencija po primljenim prijavama nasilja u porodici	907
3.	Broj slučajeva nasilja u porodici o kojima je obaviješten centar za socijalni rad	899
4.	Broj slučajeva o kojima je obaviještena zdravstvena ustanova	75
5.	Broj podnesenih zahtjeva za izricanjem hitne zaštitne mjere (i koje)	13
6.	Broj izvještaja dostavljenih tužilaštvu radi krivičnog djela iz Člana 208. Krivičnog zakona Republike Srpske	281
7.	Broj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka po Zakonu o zaštiti od nasilja u porodici	687
8.	Broj zahtjeva za izricanjem zaštitne mjere (i koje)	70
9.	Broj žena koje su direktno upućene u Sigurnu kuću	-
10.	Da li se obraća pažnja da pri intervencijama, zbog nasilja u porodici i rodno zasnovanog nasilja, u patroli bude jedna policijska službenica	da

Podaci prikupljeni od žena žrtava nasilja u porodici

Sljedeći podaci su prikupljeni od žena žrtava nasilja, 100 ispitanica ukupno: 50 ispitanica za Federaciju BiH i 50 ispitanica za Republiku Srpsku. Podaci koji se odnose na policijske stanice/uprave su odvojeno predstavljeni zbog zakonskog okvira koji nije ujednačen.

1. **U vezi sa prijavom nasilja i izlaskom na teren policija se ophodila na sljedeći način:**
(Moguće više odgovora)

A	Policija je izašla kod svake prijave nasilja	31
---	--	----

B	Policija je u većini slučajeva izašla na teren nakon prijave nasilja	18
C	Policija je u manjem broju slučajeva izašla na teren nakon prijave nasilja	28
D	U policijskoj patroli je bila službenica ženskog pola	7
E	Policija je odvojeno ispitala Vas i nasilnika (u odvojenim prostorijama)	27
F	Policija je nasilnika lišila slobode	15

2. Dok je sa Vama obavljala razgovor policija se ophodila na sljedeći način:

(Moguće više odgovora)

A	Policija Vas je obavijestila o Vašim pravima	25
B	Policija Vas je informisala o adresaru ustanova, organizacija i ostalih institucija koje pružaju pomoć, podršku i zaštitu žrtvama nasilja u porodici	15
C	Policija Vas je pitala na koji način je vršeno nasilje	40
D	Policija Vas je pitala da li se nasilje ponavlja	38
E	Policija Vas je pitala da li Vam je potrebna zdravstvena pomoć	18
F	Policija Vas je obavijestila o mogućnosti podnošenja prijedloga za izricanjem hitne mjere zaštite/zaštitne mjere	7

3. Policija je preduzela ili Vas je obavijestila da će preduzeti sljedeće mjere i radnje:

(Moguće više odgovora)

A	Policija je obavijestila centar za socijalni rad	28
B	Policija je obavijestila tužilaštvo	27
C	Policija Vam je ponudila alternativni smještaj (Sigurnu kuću)	23
D	Policija je podnijela zahtjev za hitne mjere zaštite/zaštitne mjere	7
E	Policija je počinioca nasilja samo upozorila da ne vrši nasilje	27
F	Policija je samo Vas upozorila da ne vršite nasilje	8
G	Policija je Vas i počinioca nasilja upozorila da ne vršite nasilje	9
H	Policija je samo Vas upozorila da ćete, ukoliko se nasilje ponovi, platiti novčanu kaznu	5

I	Policija je samo počinioca nasilja upozorila da će, ukoliko se nasilje ponovi, platiti novčanu kaznu	20
J	Policija je i Vas i počinioca nasilja upozorila da ćete, ukoliko se nasilje ponovi, platiti novčanu kaznu	20
K	Policija je prekršajno prijavila počinioca nasilja	30
L	Policija je prekršajno prijavila Vas	4
M	Policija je prekršajno prijavila i Vas i počinioca nasilja	4
N	Policija Vam je sugerisala da odustanete od prijave nasilnika	0
O	Policija je sačinila službenu zabilješku	38

4. Jeste li zadovoljni postupanjem policije u konkretnom slučaju nasilja?

(Izabрати jedan odgovor)

A	Da	12
B	Ne	12
C	Djelimično	25

Ako da, čime najviše?

- Korektnim odnosom prema meni prilikom intervencije.
- Smještajem u Sigurnu kuću.

Ako ne, čime najviše?

- Pristrasnošću policajaca.
- Zato što su se ponašali kao da sam ja kriva za nasilje, a ne moj suprug. Policajac je opušteno razgovarao sa mojim mužem, kao da se ništa ne dešava.
- Uvijek su na strani muža.
- I kada sam otišla nastavio je da me uhodi, proganja, zastrašuje i sve sam prijavila policiji, ali ga oni nisu priveli, spriječili.

- Sve podnesene prijave su završavale u policijskoj ladici, jer moj muž ima poznanika u policiji tako da su mi ruke bile vezane.
- Neprofesionalnim postupanjem.

KOMENTAR: Istanbulska konvencija neupitno obavezuje države potpisnice da osiguraju sve neophodne zakonodavne i druge mjere kako bi zaštitila žene žrtve rodno zasnovanog nasilja. Prevedeno u domaće zakonodavstvo, u slučaju policije ovo podrazumijeva obavezu izlaska na teren po svakoj prijavi nasilja – bilo da se radi o pokretanju zaštitne mjere, bilo da se radi o obavještanju centra za socijalni rad ili o obavještanju tužilaštva.

Podaci dobijeni od posmatranih policijskih stanica ukazuju na to da su centri za socijalni rad u većini slučajeva obaviješteni o nasilju, dok podaci dobijeni od korisnica ukazuju da su centri za socijalni rad obaviješteni u samo 56,6% slučajeva, a tužilaštvo u 53,3% slučajeva.

Premda Istanbulska konvencija Članom 52. predviđa hitne mjere zaštite, Zakon o zaštiti od nasilja u porodici⁹ Republike Srpske predviđa mogućnost izricanja hitnih mjera zaštite, kako bi žrtve mogle da dobiju efikasnu i pravovremenu zaštitu do okončanja krivičnog postupka. One se izriču vrlo rijetko pa je tako u Republici Srpskoj za 2014. godinu od 907 slučajeva nasilja u porodici izrečeno 13 hitnih zaštitnih mjera. Prema podacima dobijenim od korisnica, u samo 13,3% slučajeva žrtva je obaviještena o mogućnosti podnošenja zahtjeva za izricanjem hitnih zaštitnih mjera.

Istanbulska konvencija, Član 52. Hitne mjere zaštite

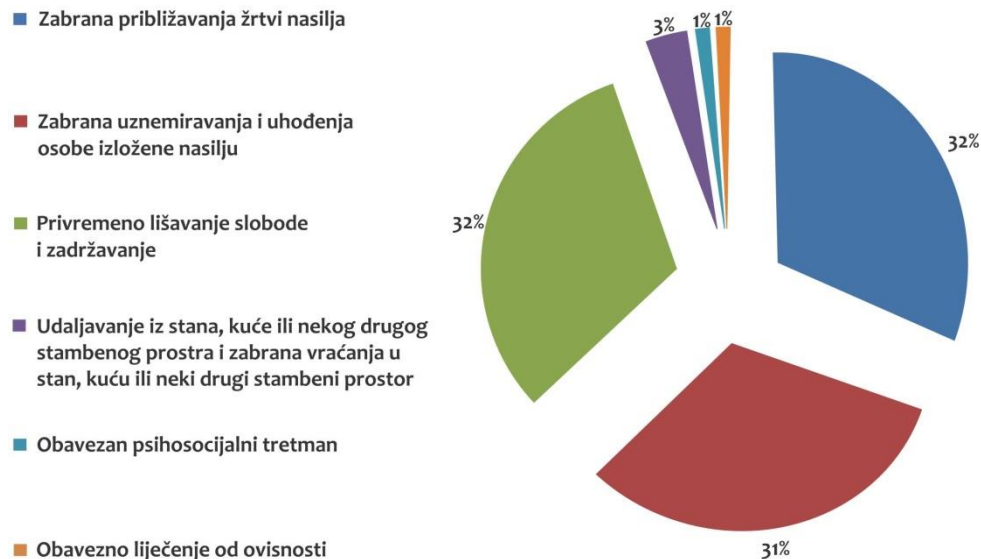
Članice će preduzeti neophodne zakonodavne, odnosno druge mjere kako bi osigurale da nadležni organi imaju mandat da izdaju nalog, u situacijama neposredne opasnosti, učiniocu nasilja u porodici da napusti mjesto stanovanja žrtve, odnosno ugroženog lica, na dovoljan vremenski period i da zabrane učiniocu da uđe u stan odnosno stupi u kontakt sa žrtvom, odnosno ugroženim licem.

⁹http://www.mup.vladars.net/zakoni/rs_cir/ZAKON%20O%20ZASTITI%20OD%20NASILJA%20U%20PORODICI%20%28Sluzbeni%20glasnik%20RS,%20broj:%20102.12%209.pdf

POLICIJSKE UPRAVE U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

1.	Broj primljenih prijava nasilja u porodici	549
2.	Broj intervencija po primljenim prijavama nasilja u porodici	534
3.	Broj slučajeva nasilja u porodici o kojima je obaviješten centar za socijalni rad	77
4.	Broj slučajeva o kojima je obaviještena zdravstvena ustanova	5
5.	Broj izvještaja dostavljenih tužilaštvu radi krivičnog djela iz Člana 222. Kaznenog zakona Federacije Bosne i Hercegovine	378
6.	Broj zahtjeva za izricanjem zaštitne mjere (i koje)	361
7.	Broj žena koje su direktno upućene u Sigurnu kuću	21
8.	Da li se obraća pažnja da pri intervencijama, zbog nasilja u porodici i rodno zasnovanog nasilja, u patroli bude jedna policijska službenica	da

U Federaciji BiH broj zahtjeva za izricanjem zaštitnih mjera je 361, dok je broj izrečenih mjera 606. U grafikonu ispod je prikaz mjera koje su izrečene u 2014. godini.

Prikaz izrečenih zaštitnih mjera u Federaciji

Podaci prikupljeni od žena žrtava nasilja u porodici u Federaciji BiH

1. U vezi sa prijavom nasilja i izlaskom na teren, policija se ophodila na sljedeći način:

(Moguće više odgovora)

A	Policija je izašla kod svake prijave nasilja	40
B	Policija je u većini slučajeva izašla na teren nakon prijave nasilja	35
C	Policija je u manjem broju slučajeva izašla na teren nakon prijave nasilja	10
D	U policijskoj patroli je bila službenica ženskog pola	22
E	Policija je odvojeno ispitivala Vas i nasilnika (u odvojenim prostorijama)	27
F	Policija je nasilnika lišila slobode	7

2. Dok je sa Vama obavljala razgovor, policija se ophodila na sljedeći način:

(Moguće više odgovora), Federacija BiH

A	Policija Vas je obavijestila o Vašim pravima	34
B	Policija Vas je informisala o adresaru ustanova, organizacija i ostalih institucija koje pružaju pomoć, podršku i zaštitu žrtvama nasilja u porodici	27
C	Policija Vas je pitala na koji način je vršeno nasilje	33
D	Policija Vas je pitala da li se nasilje ponavlja	35
E	Policija Vas je pitala da li Vam je potrebna zdravstvena pomoć	35
F	Policija Vas je obavijestila o mogućnosti podnošenja prijedloga za izricanjem hitne mjere zaštite/zaštitne mjere	12

3. Policija je preduzela ili Vas je obavijestila da će preduzeti sljedeće mjere i radnje:

(Moguće više odgovora), Federacija BiH

A	Policija je obavijestila centar za socijalni rad	28
B	Policija je obavijestila tužilaštvo	13

C	Policija Vam je ponudila alternativni smještaj (Sigurnu kuću)	14
D	Policija je podnijela zahtjev za hitne mjere zaštite/zštitne mjere	5
E	Policija je počinioca nasilja samo upozorila da ne vrši nasilje	18
F	Policija je samo Vas upozorila da ne vršite nasilje	2
G	Policija je Vas i počinioca nasilja upozorila da ne vršite nasilje	7
H	Policija je samo Vas upozorila da ćete, ukoliko se nasilje ponovi, platiti novčanu kaznu	7
I	Policija je samo počinioca nasilja upozorila da će, ukoliko se nasilje ponovi, platiti novčanu kaznu	13
J	Policija je i Vas i počinioca nasilja upozorila da ćete, ukoliko se nasilje ponovi, platiti novčanu kaznu	5
K	Policija je krivično prijavila počinioca nasilja	4
L	Policija je krivično prijavila Vas	0
M	Policija je krivično prijavila i Vas i počinioca nasilja	0
N	Policija Vam je sugerisla da odustanete od prijave nasilnika	0
O	Policija je sačinila službenu zabilješku	34

4. Jeste li zadovoljni postupanjem policije u konkretnom slučaju nasilja?

(Izabрати jedan odgovor), Federacija BiH

A	Da	10
B	Ne	5
C	Djelimično	35

Ako da, čime najviše?

- Odmah su reagovali, uvijek su se odazvali, uputili su žrtvu u centar i Sigurnu kuću. Pri prvom pozivu pritvorili su nasilnika, a žrtvu su uputili u Fondaciju lokalne demokratije;
- Zato jer su me sklonili od nasilnika;
- Maksimalno brzo su uradili svoj posao, za 5 minuta su izašli na lice mjesta.

Ako ne, čime najviše?

- Samo su intervenisali, nisu pružili dalju podršku, nisu lišili nasilnika slobode;
- Ne shvataju, misle da je sve šala. Smijali su se i nisu zabilježili sve šta sam rekla jer sam poslije to tražila na uvid.
- Zato što su seneki od njih družili sa mojim mužem i više su štitili njega nego mene, a mene su okrivljavali da imam dugačak jezik.

KOMENTAR: Istanbulska konvencija Članom 19. obavezuje zemlje potpisnice da osiguraju informisanje žrtve o mogućnostima ostvarivanja podrške kod drugih institucija i organizacija, a prema podacima dobijenim od policijskih uprava i žrtava nasilja u Federaciji BiH jasno je da je još uvijek vrlo mali broj slučajeva gdje su žene žrtve nasilja informisane o adresaru ustanova, organizacija i ostalih institucija koje pružaju pomoć, podršku i zaštitu žrtvama nasilja u porodici (svega 43,2%), a o mogućnosti podnošenja prijedloga za izricanje zaštitne mjere policija je informisala svega 18,9% žrtava nasilja.

Predstavljeni podaci od strane žrtava jasno ukazuju na još uvijek nezadovaljavajući nivo zaštite i nesenzibiliteta profesionalaca/ki koji su u lancu zaštite žrtava nasilja, te koliko je na tom pitanju još potrebno raditi.

Istanbulska konvencija, Član 19. Informisanje

Članice će preduzeti neophodne zakonodavne, odnosno druge mjere kako bi osigurale da žrtve dobiju odgovarajuće i blagovremene informacije o raspoloživim uslugama podrške i zakonskim mjerama na jeziku koji razumiju.

CENTAR ZA SOCIJALNI RAD

U Centru za socijalni rad Zenica ne postoji usluga/servis specifično planirana za žene žrtve porodičnog i partnerskog nasilja. Sve usluge Centra koriste različite socijalne kategorije uključujući i žrtve nasilja, a u skladu sa odredbama zakona i zakonskih akata. Usluge CSR su dostupne pet dana u sedmici od 08.00 do 16.00 č. U 2014. godini primljena su 73 zahtjeva od strane žrtava nasilja u porodici i zajednici i svi su korisnici/ce usluga CSR.

Prema podacima JU „Doma zdravlja Zenica“ broj žrtava nasilja u porodici koje su koristile usluge u 2014. godini je 91 i te usluge korisnice dobijaju besplatno, bez obzira da li je žrtva zdravstveno osigurana ili ne, što je u skladu sa Protoklom o međusobnoj saradnji o radu i prevenciji nasilja u porodici i zajednici potpisanog na nivou Grada Zenica i kantonalnom nivou ZDK.

Usluge **Centra za socijalni rad Banja Luka** dostupne su žrtvama porodičnog nasilja 24 časa na dan, sedam dana u sedmici kroz dežurstva stručnih radnika Centra. Uslov za korištenje usluga jeste da je osoba žrtva porodičnog nasilja. Naziv mjera i oblika zaštite koji se pružaju žrtvama porodičnog nasilja je “psihosocijalna podrška licima koja su žrtve nasilja u porodici“, a pružaju ih stručni radnici/ce: socijalni radnici/ce, psiholozi/psihološkinje, pravnici/e.

U Modriči je Centar za socijalni rad zabilježio 16 slučajeva nasilja u porodici. Navodi se da je CSR u drugim postupcima (najčešće postupcima mirenja prilikom razvoda braka) imao saznanja o još više slučajeva nasilja u porodici, ali žrtve nisu htjele da pokreću bilo kakve postupke. U prijavljenim slučajevima nasilja u porodici šesnaestero maloljetne djece su bila žrtva i/ili neposredni svjedoci nasilja u porodici. Usluge koje su im dostupne su smještaj u Sigurnu kuću i stručni savjetodavni rad od strane socijalnog radnika/ce, psihologa/loškinje i pedagoga/ce.

U Centru za socijalni rad Bijeljina, o zaštiti od nasilja u porodici govori se u dijelu Izvještaja: “Ostali oblici zaštite, mjere i usluge” (pod naslovom *Nasilje u porodici*).

U 2014. godini zabilježena su 142 slučaja nasilja u porodici (132 slučaja u 2013. godini). Najčešće žrtve nasilja u porodici su žene – u 108 slučajeva, muškarci u 10 slučajeva i djeca u 24 slučaja. Najčešći počinioci nasilja su bračni i vanbračni partneri (78), djeca (22), roditelji (17) itd.

Centar je sačinio 107 izvještaja za Policiju, 1 izvještaj za Okružno tužilaštvo i 3 izvještaja za Centar za mentalno zdravlje. Centar je dobio podatke od Suda samo o dvije izrečene mjere o počiniocima nasilja (zabrana uhođenja i uznemiravanja žrtve), ali smatraju da je broj procesuiranih mnogo veći.

U Kantonu Sarajevo je u 2014. godini kroz djelatnosti Centra za socijalni rad pružena podrška za 1349 žrtava nasilja u porodici. Podrška je pružena u osam opštinskih službisocijalne zaštite: Stari Grad, Ilijaš, Novi Grad, Novo Sarajevo, Centar, Ilidža, Hadžići i Vogošća. Samo Služba socijalne zaštite Trnovo nije dostavila svoje podatke.

Aktivnosti Centra u toku 2014. godine u oblasti nasilja u porodici realizovane su kroz:

- intervencije na terenu sa predstavnicima policije u cilju zaštite osoba izloženih nasilju;
- prijave nasilja;
- iznalaženje smještaja za žrtve nasilja (Sigurna kuća, srodničke porodice, druga porodica ili neka druga stambena jedinica);
- individualni rad sa nasilnikom.

Kantonalni Centar za socijalni rad Sarajevo je u toku 2014. godine potpisao dva protokola koji se odnose na sprečavanje nasilja i bolji tretman osoba koje su preživjele nasilje u porodici. Protokoli su potpisani između: CSR i JU "Dom zdravlja Kantona Sarajevo" sa pripadajućim centrima za mentalno zdravlje gdje se Centar, između ostalog, obavezao na obavljanje stalnih dežurstava, a sa ciljem prevencije i suzbijanja poremećenih bračnih odnosa i pružanja pomoći i zaštiti prava i interesa djeteta.

Drugi protokol je potpisan između CSR i Fondacije lokalne demokratije Barselona-Sarajevo, koji se realizuje kroz rad Mobilnog tima u vidu terenskih posjeta porodicama u kojima je zabilježeno nasilje ili poremećeni porodični odnosi.

U Centru za socijalni rad **Mostar** na pitanje o nazivu usluga/servisa, koji su namijenjeni žrtvama porodičnog i partnerskog nasilja na teritoriji Grada Mostara, navode zaštitu od nasilja. Usluga je dostupna svim žrtvama nasilja, pa je činjenica da je osoba žrtva nasilja ujedno i uslov koji treba da ispuni za njeno korištenje. Usluge za žrtve nasilja pružaju Centar za socijalni rad, nevladina organizacija i Policijska uprava. U 2014. godini ova usluga je pružena 47 puta.

Podaci prikupljeni od žena žrtava nasilja u porodici

1. Dok su sa Vama obavljali razgovor, službenici/ce centra za socijalni rad su se ophodili na sljedeći način:

(Moguće više odgovora)

A	U CSR su uzeli Vaše podatke, podatke o počiniocu, te o počinjenom nasilju	60
B	U CSR su Vas upoznali sa Vašim pravima, mjerama zaštite i postojećim sankcijama za nasilnika	55
C	Omogućili su Vam da nesmetano i bez straha iskažete sve činjenice važne za utvrđivanje počinjenog nasilja	70
D	Službenici/ce CSR su postupali sa senzibilitetom za problem porodičnog nasilja, njegove uzroke i različite oblike	23
E	U CSR su Vas upoznali sa pravima djeteta/ce na zaštitu od svakog oblika nasilja i zanemarivanja	40
G	U CSR su Vas upoznali sa mjerama i radnjama koje će u daljem postupanju preduzeti, a koje su posebno važne za Vašu bezbjednost (i bezbjednost djeteta/ce)	30
H	U CSR su Vas upoznali sa mogućnošću smještaja u Sigurnu kuću za žrtve nasilja u porodici	54
I	Socijalni radnik/ca je sa Vama razgovarao/la o preuzimanju adekvatnih mjera zaštite	43
J	Socijalni radnik/ca Vas je pitao/la za Vaše mišljenje prilikom kreiranja adekvatnih mjera zaštite	50
K	U CSR su Vas informisali o mogućnosti korištenja besplatne pravne pomoći	35

2. Centar za socijalni rad je preduzeo sljedeće mjere i radnje

(Moguće više odgovora)

A	Ako ste se zbog nasilja prvo obratili CSR oni su odmah nasilje prijavili policiji	27
B	U CSR su Vam pružili psihosocijalnu podršku	21
C	U CSR su Vas pitali da li želite smještaj u Sigurnu kuću	30
D	CSR je donio rješenje o smještaju u Sigurnu kuću na osnovu svoje procjene	27
E	Na Vaš zahtjev CSR je donio rješenje o smještaju u Sigurnu kuću	32
F	CSR je sačinio službenu zabilješku o Vašem slučaju	68
G	U CSR su Vas savjetovali da odustanete od prijave nasilnika	14
H	U CSR su Vas savjetovali da se pomirite sa nasilnim partnerom	40

3. Jeste li zadovoljni postupanjem Centra za socijalni rad u konkretnom slučaju?

(Izabrati jedan odgovor)

A	Da	11
B	Ne	30
C	Djelimično	59

Ako da, čime najviše?

- U najtežem životnom trenutku smjestili su me u Sigurnu kuću (ovaj odgovor se navodi više puta);
- Odmah su reagovali, ponudili pomoć za rješenje problema, u svemu su mi pomogli.

Ako ne, čime najviše?

- Svako bježanje od muža i sastanci u Centru su da me pomire sa mužem, navodno da pokušamo radi djece i tako svaki put. Tako da i dan-danas trpim nasilje od strane supruga.
- Nisu radili u mom interesu.
- Nikada me nisu kontaktirali (pošto nemamo zajedničku djecu). Nisu mi nikada dali rješenje o smještaju u Sigurnu kuću u Modriči, nego su me oni primili zbog njihove dobre volje da mi pomognu.
- Nikada mi nisu pomogli. Tražila sam novčanu pomoć da se liječim, humanitarni paket, invalidninu... ništa mi nisu dali. Zato trpim muževljevo maltretiranje, jer nemam nigdje ništa.
- Nemaju razumijevanja i ne interesuju ih moj problem i moja djeca.
- Nismo imali maloljetnu djecu pa se nisu uključili.
- Nezainteresovanošću radnika.
- Ponašaju se kao da je žena kriva što je suprug tuče, da žene trebaju da smire situaciju, a ne da provociraju.
- Ne slušaju šta stranka govori već imaju svoj način rada i nastoje da stranka što prije izađe iz kancelarije.
- Smatraju da je žena kriva za nasilje.
- Ne posvećuju dovoljno vremena razgovoru sa žrtvom.

- Ne obavljaju svoj posao posrednika između mene i supruga, iako su na snazi mjere zaštite.

KOMENTAR: Centar za socijalni rad je obavezan preduzeti sve neophodne mjere kako bi zaštitio ženu žrtvu nasilja u porodici i djecu. Prema podacima koji su dobijeni iz centara za socijalni rad jasno je da su mjere zaštite na teritoriji Bosne i Hercegovine različite i različito dostupne u pojedinim sredinama. Ako se uzme u obzir činjenica da se nasilje u porodici dešava svugdje, bez obzira na geografsko, kulturološko i socijalno okruženje, onda je jasno da subjekti zaštite moraju odgovoriti i pružiti zaštitu na isti način kako bi se žrtva osjećala sigurno i zaštićeno, bez obzira na to u kom dijelu Bosne i Hercegovine ona živi.

U Federaciji BiH žrtve nasilja na nivou cijelog entiteta nemaju status korisnika/casocijalne zaštite, već samo u četiri kantona. U poređenju sa podacima iz 2013. godine jasno je da nije došlo do značajnih promjena. Centri su u najvećem broju slučajeva uzeli podatke o žrtvi, počiniocu i tipu nasilja, te sačinili službenu zabilješku, a samo je u 9,3% slučajeva pružena psihosocijalna podrška. Prema izjavama ispitanica u samo 10,7 % slučajeva službenici/ce CSR su postupali sa senzibilitetom za problem porodičnog nasilja, njegove uzroke i različite oblike.

Posebno zabrinjavajući podatak je da se u 14 slučajeva savjetovalo ženi da odustane od prijave nasilnika, dok je čak u 40 slučajeva savjetovano da se pomiri sa nasilnim partnerom.

Podatak koji je još više zabrinjavajući jeste da u pojedinim centrima nisu iskorišteni resursi koji su predviđeni za zaštitu žena žrtava nasilja. U CSR Bijeljina za 2014. godinu u dijelu „Izveštaja“ koji se odnosi na finansijsko poslovanje, Centar navodi da je u budžetu za 2014. godinu planirano 2.000,00 KM za zbrinjavanje žrtava nasilja u porodici i žrtava trgovine ljudima, a da nije ništa utrošeno od navedenog iznosa, iako su u 2014. godini zabilježena 142 slučaja nasilja u porodici. Takođe se navodi da izostaje kontinuitet praćenja porodica u kojima se javlja nasilje, što je u najvećem broju slučajeva otežano zbog nedovoljnog broja stručnih, posebno socijalnih radnika/ca, te da je potrebno pojačati saradnju sa Sudom kako bi podaci o procesuiranim počiniocima nasilja bili dostupni i korišteni u radu centara za socijalni rad.

NAJVEĆI PROBLEMI U ZAŠTITI ŽENA I DJECE ŽRTAVA RODNO ZASNOVANOG NASILJA I NASILJA U PORODICI

Senzitivnost subjekata zaštite za problem nasilja nad ženama

- Žene žrtve nasilja se ne doživljavaju kao žrtve, već ih optužuju i okrivljuju za nasilje. Njihov problem se ne shvata ozbiljno sve dok se nasilje ne ponovi nekoliko puta, što prouzrokuje dugotrajnu izloženost nasilju. Prioritet je na očuvanju porodice, a ne na zaštiti žene žrtve nasilja.
- Centri za socijalni rad nerado donose rješenja o smještaju žena žrtava nasilja u Sigurnu kuću, a kad ih izdaju čine to na kratak rok (svega par dana) što ne doprinosi njihovom oporavku. Centri za socijalni rad odbijali su izdati rješenje za smještaj ženama na njihov zahtjev, na osnovu procjene da im nije potrebna Sigurna kuća. S druge strane, žrtve nasilja od strane profesionalaca/ki nisu informisane o mogućnosti smještaja u Sigurnu kuću, te se preferiraju drugi vidovi smještaja (kod rodbine, porodice) bez obzira na individualne potrebe klijentice. Sigurna kuća se i dalje posmatra kao mjesto gdje se pruža samo fizička zaštita i odmor, a ne cjelokupna psihosocijalna pomoć prilikom oporavka klijentice.
- Mali broj podnesenih zahtjeva za izricanje zaštitnih mjera. Najčešće izrečena zaštitna mjera je lišavanja slobode 24 sata (kojom se počinioci zadržavaju u pritvoru 24 sata), nakon čega se ponovo vraćaju kući gdje se nasilje nastavlja. Prijedlozi za izricanje drugih zaštitnih mjera se rijetko podnose, a dešava se i da se zaštitne mjere ne podnesu u zakonski predviđenom vremenskom roku. Problem predstavlja i kršenje izrečenih zaštitnih mjera od strane nasilnika. Konačno, žrtve nasilja najčešće nisu informisane o sankcijama za počinioce nasilja u slučaju kršenja zaštitnih mjera, pa o navedenim situacijama ne obavještavaju nadležne subjekte zaštite.
- Policijski službenici kod prijave nasilja u porodici zatečeno stanje karakterišu kao nesporazum i svađu bračnih supružnika, te i protiv muža nasilnika i protiv žene koja se branila podnose prekršajnu prijavu pod istim uslovima.

Pristup pravdi

- Nepostojanje svih podzakonskih akata propisanih Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici FBiH.
- Krivični postupci se teško pokreću, odugovlače, a žrtva u stanju ekonomske zavisnosti i pod pritiskom nasilnika odustaje od svjedočenja čime se postupak i obustavlja.
- Problem u pristupu i uživanju prava na besplatnu pravnu pomoć od strane centra za besplatnu pravnu pomoć (RS) usljed uslovljenosti imovinskim cenzusom. Žene slabog materijalnog stanja imaju problem rijetkog dolaska predstavnika centra u manje lokalne zajednice, te visokih troškova odlaska u lokalne zajednice u kojima se nalaze regionalne kancelarije.
- Žene žrtve nasilja u porodici nisu informisane o pravima i uslugama na koje imaju zakonsko pravo. Subjekti zaštite ih ne upućuju na institucije/organizacije koje im mogu pomoći ili veoma površno sagledavaju njihove socijalne prilike i mogućnosti za pristup pravdi.
- Hitnost u postupanju u slučajevima nasilja nad ženama i nasilja u porodici se ne poštuje.
- U Federaciji Bosne i Hercegovine slučajevi nasilja u porodici se često zavode kao ugrožavanje sigurnosti ili narušavanje javnog reda i mira, te se nasilje nad ženama ne tretira kao krivično djelo po Zakonu o zaštiti od nasilja u porodici, već kao prekršaj.

Evidencija nasilja

- Centri za socijalni rad ne evidentiraju djecu kao žrtve nasilja u slučajevima kad oni nasilju samo svjedoče, umanjujući tim broj žrtava nasilja u porodici;
- Neujednačenost statistika o broju žrtava nasilja pri čemu svaka institucija/organizacija ima različite kriterijume za evidenciju žena i djece žrtava nasilja u porodici;
- U Sarajevu u Centru za socijalni rad ne vode evidenciju o praćenju zaštitnih mjera na način kako je to propisalo Ministarstvo za rad i socijalnu politiku zbog nedostatka sredstava za štampanje obrazaca.

ZAKLJUČAK

Konvencija Savjeta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija) nasilje nad ženama prepoznaje kao manifestaciju istorijskih nejednakostiodnosa moći između žena i muškaraca, koji su doveli do dominacije i diskriminacije muškaraca nad ženama, kao i do sprečavanja napredovanja žena u punoj mjeri. Strukturnu prirodu nasilja nad ženama Konvencijaprepoznaje kao rodno zasnovano nasilje, a nasilje nad ženama vidi kao jedan od ključnih društvenih mehanizama kojima se žene primoravaju da budu u podređenom položaju u odnosu na muškarce.¹⁰

Konvencija neupitno obavezuje zemlje potpisnice da žrtvama nasilja obezbijede sveobuhvatnu zaštitu kroz posebno prilagođavanje zakonskih i institucionalnih okvira država potpisnica radi uspješnije implementacije iste.

Predstavljeno istraživanje je imalo za cilj da pokaže situaciju „na terenu“ kada je riječ o primjenjivanju Konvencije, kroz anketiranje institucija/organizacija i žrtava nasilja koje su od njih zatražile pomoć i podršku. Dobijeni podaci jasno pokazuju da sistem zaštite koji postoji na teritoriji Federacije BiH i Republike Srpske ne odgovara na sve potrebe žrtava, te da one još uvijek nisu zaštićene na način na koji to od njih zahtijeva Konvencija koju je BiH ratifikovala 2013. godine. U prilog tome govori visok nivo nezadovoljstva žrtava nasilja radom državnih organa i institucija, a ključni izvor nezadovoljstva se ogleda u nezainteresovanosti, nerazumijevanju i odsustvu empatije profesionalaca/ki. Uz to, rezultati istraživanja pokazuju da su, u slučajevima gdje su žrtve generalno bile zadovoljne, glavni razlozi zadovoljstva bili: podržavajući odnos, profesionalizam, slušanje i adekvatno informisanje. Drugim riječima, ono što žrtve očekuju od profesionalaca/ki i što je u skladu sa Istanbulskom konvencijom jeste njihovo veće angažovanje, razumijevanje potreba i problema žrtve, pružanje pomoći, podrške i zaštita žrtve.

Sve ovo govori o potrebi daljeg senzibilisanja predstavnika/ca relevantnih državnih institucija o nasilju u porodici, o posljedicama nasilja i o potrebama žrtava. Žrtve neće biti ohrabrene da govore o svom iskustvu nasilja dok svi subjekti zaštite i pružaoci usluga ne steknu potrebne vještine i znanja, te budu raspolagali potrebnim resursima kako bi adekvatno

¹⁰<http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/convention-violence/convention/Convention%20210%20Bosnian.pdf>

odgovorili na potrebe žrtava i pružili im odgovarajuću zaštitu, zbog čega je neophodno da napori za usklađivanje zakonodavnog i institucionalnog okvira sa Konvencijom budu još energičniji i snažniji od strane svih društvenih struktura.

CONCLUSION

Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence (Istanbul Convention) recognizes violence against women as a manifestation of historical inequalities of power relations between women and men, which have led to domination and discrimination of men over women, as well as prevention of the advancement of women to the full extent. Structural nature of violence against women Convention recognizes as gender-based violence, and sees violence against women as one of the crucial social mechanisms by which women are forced to be in a subordinate position compared with men.¹¹

Convention unquestionably obliges signatory states to provide victims of domestic violence a comprehensive protection through special adjustment of the legal and institutional frameworks of the States Parties for more effective implementation of it.

Represented survey aimed to show the situation "on the ground" when it comes to application of the Convention, through polling of institutions / organizations and victims of violence who requested help and support from them. The data clearly show that the system of protection that exists in the territory of the Federation of BiH and Republic of Srpska does not respond to all needs of the victims, and that they are still not protected in the way that has been required from Convention ratified by BiH in 2013. This is corroborated by the high level of dissatisfaction by victims of domestic violence with work of state bodies and institutions, and a key source of discontent is reflected in the lack of interest, lack of understanding and absence of empathy by professionals / female professionals. In addition, the survey results show that, in cases where the victims were generally satisfied, the main reasons for satisfaction were: supporting attitude, professionalism, listening and adequate information. In other words, what victims does expect from professionals / female professionals, and what is also in accordance with the Istanbul Convention, is their higher engagement, understanding the needs and concerns of victim, assistance, support and protection of victims.

¹¹<http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/convention-violence/convention/Convention%20210%20Bosnian.pdf>

This highlights the need to further sensitize representatives / female representatives of the relevant government institutions on issues of domestic violence, the consequences of violence and the needs of victims. The victims will not be encouraged to talk about their experiences of violence until all subjects of protection and service providers do not acquire the necessary skills and knowledge, and the possession of necessary resources to adequately respond to the needs of victims and provide them with adequate protection, which is why it is imperative that efforts to harmonize legislative and institutional framework with the Convention become more energetic and stronger by all social structures.

Izvori podataka:

- Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, *Okvirna strategija za provedbu Konvencije o prevenciji i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici u Bosni i Hercegovini za period 2015 – 2018. godine*
- Savjet Evrope, *Konvencija o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici* (dostupno na: <http://goo.gl/P4bFaJ>)
- Petrić, N. i Galić, N. *Osnovna studija: „Analiza usklađenosti zakonodavstva i javnih politika u Bosni i Hercegovini sa Konvencijom Savjeta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici“*, Fondacija „Udružene žene“, Banja Luka, 2014.
- Zakon o zaštiti od nasilja u porodici Republike Srpske (Službeni glasnik Republike Srpske br. 102/12, 108/13)
- Strategija za suzbijanje nasilja u porodici u Republici Srpskoj (Službeni glasnik Republike Srpske br. 63/14)
- Zakon o zaštiti od nasilja u porodici Federacije Bosne i Hercegovine (Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine br. 20/13)
- Službeni list Bosne i Hercegovine (Glasnik 98)

